

# Stadieindelning vid njursjukdom

## Stadieindelning av CKD

För diagnos kronisk njursjukdom (CKD) krävs två mätningar med minst tre månaders intervall. CKD delas in i fem stadier utifrån GFR (ml/min/1,73m<sup>2</sup>).

CKD-stadium	GFR	Njurfunktion
1	≥ 90	Normal njurfunktion*
2	60–89	Normal njurfunktion*
3a	45–59	Milt till måttligt nedsatt njurfunktion**
3b	30–44	Måttligt nedsatt njurfunktion
4	15–29	Kraftigt nedsatt njurfunktion
5	< 15	Njurfunktion i slutstadium eller dialys

\*För diagnos kronisk njursjukdom vid CKD 1–2 förutsätts samtidig förekomst av annat tecken på njurskada, som albuminuri > 3 månader, biopsiverifierad njursjukdom eller polycystisk njursjukdom.

\*\*Njurfunktionen sjunker med stigande ålder. GFR < 60 ml/min/1,73 m<sup>2</sup> kan bedömas som normalt för många äldre. Vid måttligt nedsatt njurfunktion hos äldre utan specifik njursjukdom är försämringen ofta långsam och risken för utveckling till kraftigt nedsatt njurfunktion är låg.

## Albuminuri

CKD kan också bedömas utifrån graden av albuminuri, som kan vara ett tidigt tecken. Albuminuri är en stark prognostisk markör för njurskada vid normalt GFR. För diagnosen albuminuri krävs minst två prover U-albumin/kreatinin-kvot (g/mol) i morgonurin.

U-albumin/kreatinin-kvot	Albuminuri
< 3	Normal
3–29	Måttlig (mikroalbuminuri)
30–299	Kraftig (makroalbuminuri)
> 300	Mycket kraftig (makroalbuminuri)*

\*Nefrotiskt syndrom föreligger vid samtidigt låg nivå av albumin i blodet (< 30 g/l).

## Mätning av njurfunktion

Njurfunktion anges som glomerulär filtrationshastighet (GFR), i klinisk praxis som estimerad GFR (eGFR). Njursvikt definieras som GFR < 60 mL/min/1,73 m<sup>2</sup>.

Njurfunktion kan mätas på olika sätt:

- Kreatinin (felkällor: stor eller liten muskelmassa, hög fysisk aktivitet, köttrik diet).
- Cystatin C – (högdos kortisonbehandling, graviditet, tyreoidearubbning).
- Estimerat GFR (eGFR), beräknas utifrån kreatinin och/eller cystatin C.
- Absolut GFR, beräknas med kalkylator utifrån eGFR, längd och vikt.
- Exakt GFR, mäts genom Iohexolclearance.
- Albuminuri, mäts genom U-albumin/kreatinin-kvot i morgonurin.